

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 27. elokuuta 2021
(OR. en)**

**Toimielinten välinen asia:
2018/0247(COD)**

**6604/21
ADD 1**

**ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280**

EHDOTUS NEUVOSTON PERUSTELUIKSI

Asia: Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEN antamiseksi liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta
– Ehdotus neuvoston perusteluiksi

I JOHDANTO

1. Komissio toimitti 14. kesäkuuta 2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta¹, jota rahoitetaan monivuotisen rahoituskehyn (MRK) 2021–2027 otsakkeesta 6 ("Naapurialueet ja muu maailma").
2. Euroopan parlamentissa asia annettiin ulkoasiainvaliokunnan (AFET) käsiteltäväksi. Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa² 27. maaliskuuta 2019.
3. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa³ täysistunnossa 12. joulukuuta 2018 ja alueiden komitea antoi lausuntonsa⁴ täysistunnossa 5.–6. joulukuuta 2018.
4. Laajentumista ja EU:hun liittymisestä neuvottelevia maita käsittelevä työryhmä tarkasteli ehdotusta Itävallan⁵ ja Romanian puheenjohtajakausilla, ja neuvosto pääsi 19. maaliskuuta 2019 yhteisymmärrykseen osittaisesta yleisnäkemyksestä⁶.
5. Eurooppa-neuvoston 21. heinäkuuta 2020 antamien päätelmien perusteella pysyvien edustajien komitea saattoi viimeistellä neuvoston neuvotteluvaltuutuksen kokouksessaan 28. lokakuuta 2020⁷ laajentumista ja EU:hun liittymisestä neuvottelevia maita käsittelevässä työryhmässä Saksan puheenjohtajakaudella käytyjen jatkokeskustelujen jälkeen.
6. Toimielinten väliset neuvottelut ehdotetusta välineestä aloitettiin Euroopan parlamentin kanssa Suomen puheenjohtajakaudella ja niitä jatkettiin Kroatian, Saksan ja Portugalin puheenjohtajakausilla.

¹ 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

² 7802/19.

³ 15601/18.

⁴ 15622/18.

⁵ 15532/18.

⁶ 7539/19.

⁷ 12373/20.

7. Viimeinen epävirallinen kolmikantakokous pidettiin 2. kesäkuuta 2021 ja sen tuloksena saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys avoinna olevista kysymyksistä. Kesäkuussa 2021 tarvittiin lisää teknisiä kokouksia, jotta yhteisymmärrys voitiin muuttaa lainsäädäntötekstiksi ja voitiin ratkaista useita avoinna olevia yksityiskohtia. Lainsäätäjät vahvistivat ne myöhemmin kirjallisesti.
8. Alustava yhteisymmärrys esiteltiin 14. kesäkuuta 2021 laajentumista ja EU:hun liittymisestä neuvottelevia maita käsittelevän työryhmän jäsenille. Työryhmässä ei vastustettu tekstiä.
9. Pysyvien edustajien komitea vahvisti lopullisen kompromissitekstin⁸ 28. kesäkuuta 2021.
10. Teksti toimitettiin vahvistettavaksi Euroopan parlamentin ulkoasiainvaliokunnassa (AFET) [1. heinäkuuta 2021. Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja allekirjoitti [...] heinäkuuta 2021 pysyvien edustajien komitean (Coreper II) puheenjohtajalle lähetettävän kirjeen ilmoittaakseen, että jos neuvosto toimittaa virallisesti Euroopan parlamentille kantansa siinä muodossa kuin se on kyseisen kirjeen liitteessä, he suosittelevat täysistunnolle, että neuvoston kanta hyväksytään tarkistuksitta Euroopan parlamentin toisessa käsittelyssä lingvistijuristien viimeisteltyä sen.]

II TAVOITE

11. IPA III -välineen tarkoituksena on tukea tuensaajia, kun ne hyväksyvät ja toteuttavat sellaisia niiden vakautta, turvallisuutta ja vaurautta edistäviä poliittisia, institutionaalisia, oikeudellisia, hallinnollisia, sosiaalisia ja taloudellisia uudistuksia, joihin niiden on ryhdyttävä noudattaakseen unionin arvoja ja mukautuakseen asteittain unionin sääntöihin, normeihin, politiikkoihin ja käytäntöihin (unionin säännöstö) tulevaa unionin jäsenyyttä silmällä pitäen, edistäen näin keskinäistä vakautta, turvallisuutta, rauhaa ja vaurautta. IPA III -välineellä varmistetaan jatkuvuus (vuodet 2014–2020 kattavan) IPA II -välineen kanssa sekä täydentävyys muiden unionin välineiden (erityisesti naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa) ja politiikkojen (esim. ilmastonmuutos) kanssa.

⁸ 9890/21 + ADD 1.

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ANALYYSI

12. Euroopan parlamentti ja neuvosto kävivät neuvotteluja päästäkseen ehdotuksesta yhteisymmärrykseen siinä vaiheessa, kun neuvosto vahvistaa ensimmäisen käsittelyn kantansa (sopimukseen pääseminen toisen käsittelyn varhaisessa vaiheessa).
13. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan tekstissä on otettu huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä käydyissä neuvotteluissa komission avustuksella aikaansaatu tasapuolinen kompromissi.
14. Sopimuksessa keskitytään seuraaviin kohtiin:
 - IPA III -välineen puitteissa toteutetut toimet rahoitetaan temaattisella lähestymistavalla, jotta voidaan maksimoida unionin avun vaikutus ja samalla varmistaa johdonmukaisuus, synergiat ja täydentävyys unionin muiden ulkoisen toiminnan alojen sekä muiden asiaankuuluvien unionin politiikkojen ja ohjelmien kanssa;
 - johdonmukaisuus tuen ja laajentumisen yleisen politiikkakehyksen välillä, sekä komission ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö johdonmukaisuuden varmistamiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi IPA III -välineestä annettavan tuen ja muun tuen välillä;
 - tämän asetuksen mukainen apu perustuu sekä tulosperusteiseen lähestymistapaan että oikeudenmukaisen osuuden periaatteeseen: sen laajuus ja intensiteetti eriytetään tuensaajien tulosten perusteella samalla, kun kyseisten tuensaajien tarpeet ja valmiudet otetaan huomioon oikeudenmukaista osuutta koskevan periaatteen mukaisesti, jotta vältetään kohtuuttoman matala tuen taso muihin tuensaajiin verrattuna;

- tarkoituksena on, että tuen laajuutta ja intensiteettiä voidaan mukauttaa, jos edunsaaja taantuu merkittävästi tai ei edelleenkään edisty perusaloilla (oikeusvaltioperiaate ja perusoikeudet, demokraattisten instituutioiden ja julkishallinnon uudistaminen sekä taloudellinen kehitys ja kilpailukyky), myös vähentämällä varoja suhteellisesti ja suuntaamalla niitä uudelleen siten, että vältetään perusoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen parantamiseen annettavan tuen vaarantuminen, mukaan lukien tuki kansalaisyhteiskunnalle ja tarvittaessa yhteistyö paikallisviranomaisten kanssa. Kun edistystä on saatu jälleen aikaan, tukea myös mukautettaisiin kyseisten pyrkimysten tukemiseksi edelleen;
- erityinen strateginen johtoryhmä EKKR+ -toimien hallinnointiin Länsi-Balkanilla;
- varmistetaan, että unionin rahoituksen saajat tekevät unionin rahoituksesta näkyvää erityisesti silloin, kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia ja raportoivat niistä, korostamalla unionilta saatua tukea ja unionista kansalle koituvia etuja näkyvästi tällä asetuksella tuettuihin toimiin liittyvissä tiedotusmateriaaleissa; ja tarjoamalla johdonmukaista, tehokasta ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa strategisella tavalla useille kohderyhmille, tiedotusvälineet ja suuri yleisö mukaan lukien;
- välineen menettelysäännösten välinen tasapaino: sovittiin, että ohjelmasuunnitteluasiakirjat hyväksytään täytäntöönpanosäädöksillä ja että komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä delegoituja säädöksiä tämän asetuksen täydentämiseksi asettamalla erityisiä tavoitteita ja temaattisia painopistealoja yhteistyötä varten sekä mukauttaa tuen temaattisia painopistealoja ja liitteissä II, III ja IV olevaa luetteloa keskeisistä tulosindikaattoreista;
- määritelmä keskeisille tulosindikaattoreille, joita käytetään apuna mitattaessa liitteessä I lueteltujen tuensaajien edistymistä ja tarvittaessa valmiutta sekä sitä, miten unioni on osaltaan edistänyt IPA III -välineen erityistavoitteiden saavuttamista (liite IV);
- asetuksen taannehtiva soveltaminen 1. tammikuuta 2021 alkaen (johdanto-osan 36 kappale).

IV PÄÄTELMÄ

15. Neuvosto katsoo, että sen ensimmäisen käsittelyn kanta edustaa tasapuolisesti neuvoston ja Euroopan parlamentin välisissä epävirallisissa neuvotteluissa komission avustuksella aikaansaatuja tuloksia ja että kun uusi asetus on hyväksytty, sillä saavutetaan tavoite liittymistä valmistelevan tuen tehokkaan, johdonmukaisen ja kattavan rahoituksen varmistamisesta.
-